

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **J. A.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. MPSV-UM/9200/12/9S-OLK, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 6. 2013, č. j. 22 A 5/2013 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 6. 2013, č. j. 22 A 5/2013 - 33 (dále jen „napadený rozsudek“), jímž bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. MPSV-UM/9200/12/9S-OLK (dále jen „napadené rozhodnutí“) o zamítnutí odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce – krajské pobočky v Olomouci ze dne 13. 9. 2012, č.j. MPSV-UP/496005/12/AIS-SSL.

Tímto rozhodnutím Úřad práce ČR – krajská pobočka v Olomouci byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči s tím, že jí nadále bude poskytován příspěvek na péči v původní výši 800 Kč měsíčně od července 2012.

Krajský soud v odůvodnění **napadeného rozsudku**, jímž napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, předně poukázal na platnou a účinnou právní úpravu poskytování příspěvku na péči obsaženou v ustanoveních § 7, § 8 a zejména § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Uvedl, že při posuzování stupně závislosti osoby vychází Úřad práce ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění

potřeby osoby, popř. z výsledku funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Ze stejných kritérií při posuzování vychází i PK MPSV při zpracování posudku pro potřeby odvolacího řízení. Na takový posudek jako svou podstatou rozhodující důkaz pro rozhodnutí ve věci je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti.

Při hodnocení napadeného rozhodnutí žalovaného, jakož i procesu, který mu předcházel, dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný rozhodoval na základě nedostatečného zjištění skutkového stavu. Závěry, které žalovaný učinil na základě použitých podkladů, jsou ne zcela dostatečně odůvodněné, takže zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků i postup ze strany správních orgánů v předmětné věci vyvolává pochybnosti o objektivním posouzení věci.

Krajský soud zkonstatoval, že žalovaný se v průběhu odvolacího řízení správně v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, obrátil na PK MPSV v Brně za účelem posouzení stupně závislosti žalobkyně. Posudková komise postupovala v souladu s § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, když při vypracování posudku vycházela ze spisu odvolacího orgánu včetně příloh, spisového materiálu správního orgánu I. stupně včetně lékařských nálezů, posudku lékaře OSSZ Prostějov ze dne 14. 8. 2012 a sociálního šetření ze dne 12. 7. 2012. Posudková komise dospěla ke stejnému závěru jako posudkový lékař správního orgánu I. stupně, pokud se týká posuzování stupně závislosti, nikoliv však v konkretizaci základních životních potřeb dle § 9 zákona č. 366/2011 Sb. Na rozdíl od posudku OSSZ Prostějov neuznala potřebu pomoci při mobilitě. Učiněný posudkový závěr je však podložen toliko podkladovou dokumentací, aniž by byla žalobkyně přizvána na jednání posudkové komise za účelem osobního vyšetření účastníka řízení. Z posudku tedy není zřejmé, jakým způsobem bylo zvládání základních životních potřeb posuzováno a na základě čeho k odlišnému závěru posudková komise dospěla. Posudek obsahuje pouze velmi obecné shrnutí, že *„je výrazně snížena schopnost mobility, zachované tělesné schopnosti umožňují s využitím náhradních a pomocných mechanismů měnit polohy, pohybovat se chůzí krokem a krokem na delší vzdálenost s přestávkami, je schopna i chůže po schodech v rozsahu jednoho patra s přidržením se o zábradlí a francouzské berli“*.

Porovnáním posudku OSSZ Prostějov a PK MPSV v Brně jsou tedy zřejmé neodůvodněné rozpory. Soud má za to, že vzhledem k uvedeným rozporům, bez bližší konkretizace a přesvědčivého zdůvodnění, nebyly doposud podmínky pro učinění posudkového závěru pouze z doložené zdravotní dokumentace. V této souvislosti soud poukazuje na již citované ustanovení § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění, dle kterého při posuzování stupně závislosti osoby mimo jiného se vychází i z vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. V daném případě ze správního spisu však vyplývá, že nebyly doposud dány podmínky pro učinění posudkového závěru, který se opíral výlučně o zdravotní dokumentaci a sociální šetření. Naopak k tomu, aby byly najisto postaveny i přesvědčivě zdůvodněny, jakým způsobem jsou omezeny funkční schopnosti posuzované nutně pro zvládání základních životních potřeb, je žádoucí a nezbytné vyšetření účastníka řízení, eventuálně nové sociální šetření či návštěva členů posudkové komise v místě bydliště posuzované. Krajský soud dovodil, že posuzování stupně závislosti toliko na základě sociálního šetření prováděného sociální pracovníci nemá dostatečnou vypovídající hodnotu, a proto pokládal za chybné hodnocení schopnosti zvládat konkrétní základní životní potřeby bez účasti posuzované osoby, zejména v případě, že se jedná o posuzování schopnosti zvládání základní životní potřeby - mobility. Dle názoru soudu je nutno žadatelku k jednání posudkové komise přizvat anebo alespoň připustit. Důvodem pro takový postup jsou základní zásady správního řízení, podle nichž každý správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy a podle možností jim vycházet vstříc (§ 4 odst. 1 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění

pokračování

pozdějších předpisů). Výjimkou mohou být pouze mimořádně případy, kdy pro nepřizvání nebo nepřipuštění účasti posuzované osoby shledá posudková komise, resp. předseda komise, zvláště zřetele hodné důvody, což však musí být náležitě odůvodněno. V daném případě posudková komise MPSV ČR v Brně v obsahu posudku uvedla pouze, že bylo jednáno v nepřítomnosti posuzované, podkladová dokumentace, kterou prostudovala, byla dostatečná k projednání v nepřítomnosti a k přijetí posudkového závěru. Rovněž nelze přehlédnout, že stejně tak i posudkový závěr OSSZ Prostějov byl učiněn bez účasti žalobkyně, pouze ze zdravotní dokumentace a provedeného sociálního šetření. Rozdílné posouzení některých úkonů, resp. aktivit nutných pro stanovení stupně závislosti žalobkyně, bez jakékoliv bližší specifikace a přesvědčivého zdůvodnění v přezkoumávaném rozhodnutí, při absenci přítomnosti posuzované osoby, vyhodnotil krajský soud jako vážné pochybení, které ve svém důsledku mohlo mít za následek i nesprávné právní posouzení předmětné věci. Krajský soud proto uzavřel, že přezkoumávané rozhodnutí trpí vadou chybného posouzení právní otázky, neboť zjištění zdravotního stavu a jeho funkční důsledky i postup ze strany správních orgánů v předmětné věci bylo provedeno v rozsahu nedostatečném pro učiněný právní závěr.

Krajský soud shledal rovněž porušení ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, podle něhož v odůvodnění rozhodnutí uvede správní orgán důvody výroku nebo výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. V tomto směru však v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného absentují kritéria daná citovaným právním ustanovením správního řádu, neboť z odůvodnění pouze vyplývá, z jakého důvodu uváděné životní potřeby nelze u posuzované považovat za nezvladatelné, ale není konkrétně a blíže vysvětleno, o jaký podklad ten který závěr byl učiněn. Nosným pilířem odůvodnění napadeného rozhodnutí byl důkaz provedený posudkem PK MPSV v Brně ze dne 5. 12. 2012, chybí však jakýkoliv rozbor a hlubší úvaha ze strany žalovaného vyhodnocující tento důkaz. Napadené rozhodnutí bylo dále zrušeno pro vady řízení, a to pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“). Pro další řízení žalovaného zavázal svým právním názorem, podle kterého by měl postupovat v souladu s § 1 odst. 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb., to znamená schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti by měla být zhodnocena v přirozeném sociálním prostředí žalobkyně, případně za účasti žalobkyně při jednání posudkové komise, a posléze zjištěný skutkový stav přesvědčivým způsobem zdůvodněn (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

V **kasační stížnosti** proti napadenému rozsudku podané z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s. stěžovatel se závěry napadeného rozsudku nesouhlasí. Je toho názoru, že posudek PK MPSV v Brně je přesvědčivý, úplný a objektivní, neboť se zabýval dostatečně zvládnutím základních životních potřeb žalobkyně a opírá se o dostatek lékařských zpráv. I když stěžovatel připustil, že argumentace v napadeném rozhodnutí mohla být obsáhlejší, nepovažuje ji v žádném případě za nepřezkoumatelnou. Pracovníci referátu, kteří nemají lékařské vzdělání, ve svém rozhodnutí stěžímohou provádět hlubší hodnocení posudkových závěrů, jak vyžaduje krajský soud. V souladu s § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vychází OSSZ i PK MPSV při posuzování stupně závislosti osoby ze zdravotního stavu doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Vyhodnotí-li PK MPSV, že lze posoudit stupeň závislosti osoby na základě doložené lékařské dokumentace a lékařských nálezů, není povinností přizvat posuzovanou osobu do jednání komise. V daném případě byla účastnice řízení PK MPSV informována o projednání bez osobní účasti z dostatečné dokumentace i o dalším postupu. Účastníci řízení nic nebránilo se do jednání

PK MPSV dostavit, nelze tedy konstatovat, že nebyla k jednání PK MPSV alespoň připuštěna. Účastnice řízení nenamítala neprovedení důkazu některým z lékařských nálezů. Stejně tak PK MPSV neshledala mezi jednotlivými lékařskými nálezy žádné rozpory. Projednání věci v nepřítomnosti PK MPSV řádně odůvodnila právě dostatečným množstvím lékařských nálezů, které pro ni byly dostatečné k posouzení stupně závislosti a k přijetí posudkového závěru. Účastníci řízení byla dána možnost před vydáním rozhodnutí se seznámit s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Účastnice řízení se k závěru posudku písemně vyjádřila, prakticky zopakovala své výhrady vyjádřené k odvolání, seznámit se s podklady však nepřišla. V žalovaném rozhodnutí jsou uvedeny veškeré důvody vedoucí k závěru, že účastnice se považuje i nadále za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), uvedlo z jakého podkladu (sociální šetření a posudek PK MPSV založený na posouzení stupně závislosti z doložené, úplné a aktuální lékařské dokumentace), vypořádalo se se všemi námitkami účastnice řízení, uvedenými v odvolání a ve vyjádření se k podkladům rozhodnutí, uvedlo své úvahy vztahující se ke zdravotnímu stavu ve vztahu ke zvládnutí základních životních potřeb. Stěžovatel je toho názoru, že žalované rozhodnutí splnilo veškeré podmínky kladené na ně zákonem o sociálních službách i správním řádem, bylo vydáno v souladu se zákony a je přezkoumatelné. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatel současně požádal o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud tuto žádost usnesením ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 Ads 63/2013 - 23, zamítl.

Ve **vyjádření** ke kasační stížnosti žalobkyně uvedla, že se se závěry napadeného rozsudku ztotožňuje. Posudek PK MPSV podle jejího názoru jde zcela proti obsahu lékařské dokumentace a také výsledkům sociálního šetření. Dále uvádí, že se domáhala osobní účasti před posudkovou komisí (ne toliko před pracovníky příslušného referátu stěžovatele), a čekala by, že vzhledem k jejímu věku a zdravotnímu stavu, by dané posouzení zdravotního stavu např. mohlo proběhnout v místě jejího bydliště. Dále žalobkyně nesouhlasí s tím, že PK MPSV neprovádí posouzení stupně závislosti na základě sociálního šetření, naopak je toho názoru že se posudková komise musí vypořádat se všemi skutečnostmi vyplývajícími ze všech relevantních důkazních prostředků. Nové sociální šetření podle žalobkyně není nutné, jaké prostředky stěžovatel zvolí ke zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností, ponechává na něm, nesouhlasí však s tím, že by stěžovatel stanovoval stupeň závislosti prostřednictvím posudkové komise tzv. od stolu. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud, a to do značné míry obdobně jako soud krajský, zjistil následující relevantní skutečnosti:

Žalobkyně podala dne 11. 7. 2012 žádost o změnu přiznaného příspěvku na péči. Dne 12. 7. 2012 bylo provedeno sociální šetření, dne 14. 8. 2012 byl vypracován OSSZ Prostějov posudek o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti osoby pro účely příspěvku na péči lékařem MUDr. J. R., který bez účasti posuzované vycházel z citovaného sociálního šetření, zdravotní dokumentace MUDr. J. V. i nálezů odborných lékařů, a to nefrologické ambulance Nemocnice Prostějov MUDr. J. I. ze dne 1. 3. 2012, neurologické ambulance MUDr. J. R., Prostějov ze dne 23. 3. 2012, interní ambulance MUDr. B. K., Prostějov ze dne 23. 3. 2012, očního oddělení Nemocnice Prostějov MUDr. P. F. ze dne 4. 4. 2012, MUDr. E. K. ze dne 12. 4. 2012 a 10. 5. 2012, interního oddělení Vojenské nemocnice Olomouc MUDr. R. S. ze dne 15. 5. 2012, MUDr. P. Z. ze dne 18. 6. 2012, endoskopické pracoviště Vojenské nemocnice Olomouc MUDr. M. S. ze dne 18. 6. 2012, propouštěcí zprávy interního oddělení Vojenské nemocnice Olomouc MUDr. V. K. ze dne 29. 5. 2012 a konstatoval, že se jedná o dlouhodobě

pokračování

nepříznivý zdravotní stav, který omezuje fyzické schopnosti a má vliv na péči. Posuzovaná nezvládá základní životní potřeby, a to mobilitu, oblékání, obouvání, tělesnou hygienu, péči o domácnost, tedy celkem se jedná o čtyři základní životní potřeby. Posudkový závěr zněl, že se jedná o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách v platném znění považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Není schopna zvládat základní životní potřebu uvedenou v § 9 odst. 1 písm. a) nebo b) citovaného zákona. Citovaný posudek byl podkladem pro vydání rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci ze dne 13. 9. 2012, č. j. MPSVUP/496005/12/AIS-SSL, sp. zn. SZ/2659/2012/AIS-SSL, jímž návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči byl zamítnut s tím, že oprávněné osobě bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 800 Kč měsíčně od července 2012.

Po podaném odvolání byl v rámci odvolacího řízení vyžádán posudek PK MPSV v Brně ze dne 5. 12. 2012. Posudková komise vycházela z příslušné spisové dokumentace MPSV ČR, Referát odvolání a správní agendy Olomoucký kraj včetně žádosti o posudek, sociálního šetření Úřadu práce ČR, pracoviště Prostějov ze dne 12. 7. 2012, rozhodnutí a odvolání, z příslušné posudkové spisové dokumentace prvoinstančního posudkového orgánu LPS OSSZ Prostějov včetně posouzení zdravotního stavu a doložených lékařských zpráv. V obsahu posudku je uvedeno, že žalobkyně je „*informována dopisem PK Brno o projednání bez osobní účasti z dostatečné dokumentace a o dalším postupu. Jednáno v nepřítomnosti, PK MPSV Brno prostudovala podkladovou dokumentaci, která byla dostatečná k projednání v nepřítomnosti a k přijetí posudkového závěru*“. Bylo konstatováno, že se jedná o polymorbidní posuzovanou, hybnost je omezena bolestmi nosných kloubů a páteře na podkladě artrotických změn, omezení je v rozsahu hybnosti nosných kloubů, k mobilitě dostačující. Sociální šetření vcelku koreluje se schopnostmi posuzované dle doložené zdravotní dokumentace. Jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Z připojené přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. ve znění vyhlášky č. 391/2011 Sb., od 1. 1. 2012, bylo zjištěno, že nezvládá základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti, sice oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o domácnost. Na rozdíl od lékaře LPS OSSZ neuznala potřebu pomoci při mobilitě. Dolní končetiny neztratily svoji funkci, plní funkci opěrnou i dynamickou. Nebyly zjištěny těžké poruchy nebo ztráta funkce pohybového nebo nosného aparátu. K odvolacím námitkám sdělila posudková komise, že zachované tělesné schopnosti umožňují s využitím náhradních a pomocných mechanismů měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem na delší vzdálenost s přestávkami, je schopna i chůze po schodech v rozsahu jednoho patra s přidržením se o zábradlí a francouzské berli. Pokud se týká vyřizování osobních záležitostí, je schopna si telefonicky tyto sama vyřídit, případně korespondenční formou. Nezvládání drobných ručních prací (šití, podávání léků apod.) není posudkově rozhodné. Charita dojíždí 2x v týdnu, ostatní dny zvládá základní životní potřeby sama. Na základě uvedeného pak posudková komise dospěla k závěru, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a nezvládá tři základní životní potřeby. Jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost).

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., neshledal přitom vady, k nimž by musel

příhlédnout z úřední povinnosti; vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

V prvé řadě Nejvyšší správní soud považuje za vhodné shrnout relevantní právní úpravu přiznávání příspěvku na péči ve smyslu zákona o sociálních službách a jeho prováděcích předpisů, a to ve znění platném a účinném k datu rozhodování správních orgánů. Podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách platí, že příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Podle § 8 odst. 2 se *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby*. Dále v ustanovení § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách je uveden seznam hodnocených základních životních potřeb: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Jejich podrobnější vymezení pak uvádí příloha č. 1 k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 505/2006 Sb. písm. a), kde je „*mobilita*“ definována tak, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje *stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových*.

Z kasační stížnosti a napadeného rozsudku vyplývá, že spor mezi stranami spočívá v hodnocení podkladů pro posouzení stupně závislosti, které provedl žalovaný na základě posudku PK MPSV v Brně ze dne 5. 12. 2012, a které shledal krajský soud jako nepřezkoumatelné. Meritum věci spočívá v odlišném posouzení základní životní potřeby „mobilita“, kdy PK MPSV na rozdíl od posudku OSSZ Prostějov neuznala potřebu pomoci při mobilitě. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá konstantně zastávaný názor, že „*posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti*. (viz blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 - 53, přístupný na www.nssoud.cz). Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud sice souhlasí se stěžovatelem v tom, že posudek PK MPSV uvádí důvody pro změnu hodnocení základní životní potřeby „mobilita“, avšak shodně s krajským soudem má za to, že tyto důvody jsou nedostačující, a to jak vzhledem k citované právní úpravě, tak i ke zjištěnému skutkovému stavu. Stěžovatel vzal ve svém rozhodování za základ citovaný posudek PK MPSV v Brně, který vycházel – stejně jako posudek OSSZ v Prostějově – ze závěrů téhož sociálního šetření provedeného prvostupňovým orgánem dne 12. 7. 2012. Závěry tohoto šetření nebyly přítom ani PK MPSV v Brně, ani samotným žalovaným (a to ani v napadeném rozhodnutí, ani v kasační stížnosti) nijak zpochybněny. Z těchto závěrů (citovaných i v odůvodnění posudku PK MPSV v Brně) vyplývá, že žalobkyně „*...pomalu chodí po bytě se 2 FH. Schody zvládá s pomocí jiné osoby, bez opory o zábradlí by schody nezvládla*“. V tomto směru je třeba zohlednit výše uvedené vymezení mobility definované citovanou vyhláškou č. 505/2006 Sb., které zahrnuje schopnost „*.... pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním*

pokračování

zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů“. Jestliže ze skutkových zjištění prvostupňového orgánu vyplývá, že žalobkyně je schopna jen *obtížné chůze s oporou*, a v samotném posudku PK MPSV je v rekapitulaci zjištění sociálního šetření uvedeno, že *Schody zvládá s pomocí jiné osoby, bez opory o zábradlí by schody nezvládla*, pak není možné jednoznačně usoudit, že tuto základní životní potřebu zvládá sama a bez pomoci či dohledu jiné fyzické osoby. Pokud tak PK MPSV v Brně přesto usoudila a žalovaný vycházel z jejích posudkových závěrů, jsou tyto zatíženy nepřesvědčivostí a neúplností odůvodnění. Nejvyšší správní soud tak nesouhlasí s námitkou stěžovatele, že posudek PK MPSV v Brně je v tomto ohledu dostatečně úplný a přesvědčivý. Nejvyšší správní soud tak v tomto ohledu plně potvrzuje právní názor krajského soudu, že napadené rozhodnutí stěžovatele trpí vadou chybného posouzení právní otázky, neboť zjištění zdravotního stavu a jeho funkční důsledky i postup ze strany správních orgánů v předmětné věci bylo provedeno v rozsahu nedostatečném pro učiněný právní závěr, stejně jako při odůvodnění, proč nelze mobilitu u žalobkyně považovat za nezvladatelnou, absentují jakýkoliv rozbor a hlubší úvaha ze strany žalovaného vyhodnocující tento důkaz provedený posudkem PK MPSV.

K otázce potřebnosti či vhodnosti osobního prošetření posuzované osoby v posudkové komisi je potom třeba odkázat na názor Nejvyššího správního soudu uvedený v rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011 - 7. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *„přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu“.* K tomu je třeba uvést, že i podle další judikatury Nejvyššího správního soudu je vyšetření posuzovaného při jednání komise základním prostředkem pro příp. odstraňování rozporů mezi závěry sociálního šetření a posudkovým hodnocením posudkové komise. Z uvedeného vyplývá, že v daném případě bylo vyšetření žalobkyně při jednání PK MPSV v Brně na místě, neboť PK MPSV v Brně mohla objasnit její potíže stran mobility a lépe posoudit, zda žalobkyně tuto životní potřebu zvládá, či nikoliv. Stěžovatel pak měl vzhledem ke zjištěnému skutkovému stavu vyžádat doplňující posudek, při němž by žalobkyně již vyšetřena byla.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatelky jako nedůvodnou a ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud ještě poznamenává, že stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu v mezidobí připsím ze dne 12. 12. 2013, sdělil, že na základě napadeného zrušovacího rozsudku krajského soudu věc znovu projednal, nechal provést nové sociální šetření, nechal zpracovat nový posudek PK MPSV (ze dne 31. 10. 2013), a následně ve věci znovu rozhodl (rozhodnutí ze dne 25. 11. 2013). V uvedeném novém posudku přitom, s přihlédnutím k výsledkům nově provedených vyšetření žalobkyně, PK MPVS uzavřela, že považuje u žalobkyně již dlouhodobě uváděnou neschopnost delší chůze a chůze po schodech za objektivně prokázanou a z tohoto důvodu v rámci posouzení schopnosti vykonávat základní životní potřebu v oblasti mobility „v souhlase s posudkem PK MPSV ze dne 3. 4. 2012“ za prokázanou již od doby podání žádosti o změnu výše příspěvku na péči. Tento závěr aktuálního posudku PK MPSV v dané věci tak podle názoru Nejvyššího správního soudu jen potvrzuje správnost závěru přezkoumávaného rozsudku.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, takže mu náhrada nákladů řízení nepřísluší; navíc se jedná o orgán vykonávající působnost v oblasti dávek sociální péče,

kterému náhradu nákladů řízení nelze přiznat (§ 60 odst. 2 s. ř. s.). Úspěšná žalobkyně žádné náklady řízení neuplatnila a ani ze spisu soud nezjistil, že by jí nějaké vznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. dubna 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu